

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie Krakowa. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:

a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,

b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie Krakowa a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;

2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest Rejestr PESEL - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);

3) sprawozdawczości Urzędu Stanu Cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;

4) sprawozdawczości Sądu Okręgowego - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

1) the balances of the size and structure of the **population actually living** in Krakow. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:

a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,

b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - above 2 months) in Krakow and the number of people temporarily absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;

2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register - Common Electronic System of Population Register);

3) documentation of the Civil Status Office regarding registered marriages, births and deaths;

4) documentation of the Regional Court - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

U w a g a. Poczawszy od danych za 1999 r. bilans stanu i struktury ludności, dane dotyczące ruchu naturalnego i migracji oraz wszystkie współczynniki demograficzne są opracowywane przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 i zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

3. Dane o ruchu naturalnym ludności opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywil-

N o t e. Since 1999 the data regarding the population, data concerning vital statistics and migration and its structure as well as all demographic indices are compiled on the basis of the Population and Housing Census 2002 according to the administrative division valid as of 31 XII 2002.

2. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Data regarding the vital statistics were compiled as follows:

- *marriages* - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- *separations* - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used; in case of unanimous petition of both persons - the husband's place of residence is used);
- *divorces* - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used);
- *births* - according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* - according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the

nego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Instytucja separacji została wprowadzona na mocy ustawy z dnia 21 V 1999 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 532), od 16 XII 1999 r.

Orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód z dwoma wyjątkami:

- małżonek pozostający w separacji nie może zawrzeć małżeństwa,
- na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

U w a g a. W 2005 r. w Krakowie wystąpiły 3 orzeczenia o zniesieniu separacji. Były to pierwsze zniesienia separacji od czasu ustanowienia tej instytucji. W 2006 r. nie odnotowano orzeczeń o zniesieniu separacji.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,

Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) marriages subordinate to the internal law of the Church or the Religious Association are also registered in the civil status offices. Marriages contracted in this form are subordinate to the Polish law and induce the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The institution of separation is introduced according to the law dated 21 V 1999 (Journal of Laws No. 52, item 532), since 16 XII 1999.

The separation induces similar consequences as the dissolution of a marriage by divorce with two exceptions:

- *spouse living in separation cannot contract a marriage,*
- *on concerted demand of spouses the court adjudicates the annulment of separation.*

N o t e. In 2005 in Krakow 3 annulments of separation occurred. These annulments of separation have occurred for the first time since the establishment of this institution. In 2006 there were not annulments of separation.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,

- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

4. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

5. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie Krakowa.

6. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Krakowa na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Krakowa za granicę na stałe (emigracja).

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

4. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

5. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of documentation regarding the registrations for permanent residence. This information does not include changes of address within Krakow.

6. Data regarding international migration were compiled on the basis of documentation regarding the registration of people arriving to Krakow for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Krakow for permanent residence abroad (emigration).

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).